

Forslag til nye læringskrav og ny hovedlitteratur i Metode

1. Bakgrunn

På masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo er det pr i dag to fag som gjelder juridisk metode og rettskildelære. Faget Rettskildelære er plassert på første studieår annet semester, i emnet JUS1211, mens faget Metode ligger på fjerde studieår andre semester, i emnet JUS4111. Dette forslaget gjelder faget Metode i emnet JUS4111.

Faget Metode i emnet JUS4111 er en videreføring av faget Rettskildelære i tidligere studieordninger. Metodefaget er i nåværende studieordning normert til 7 studiepoeng.

Kravene til kunnskap, ferdighetsmål og kompetansemål i metodefaget er angitt slik:

«Kunnskap

Metodelæren er nøkkelen for å forstå juridisk tenkemåte. Studenten skal ha god forståelse av:

- prinsippene om rettskildefaktorenes/argumentenes gyldighet («relevans»),
- tolkningen/slutningen fra dem («slutningsprosessen) og
- deres vekt («harmonisering»)

Av disse tre problemstillingene er den siste den helt sentrale og vektlegges særlig i metodestudiet.

og faget

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Argumentere rettslig
- Begrunne standpunkter til rettsspørsmål.»

Generell kompetanse

Metodelæren gir grunnlag for å arbeide med kjente og fremmede rettsområder. Metodelæren gir et viktig perspektiv for hele masterstudiet i rettsvitenskap. For øvrig vises til omtalen av generell kompetanse i den alminnelige beskrivelsen av læringsutbytte for masterstudiet i rettsvitenskap.»

Hovedlitteratur

Hovedlitteraturen i metodefaget består av utdrag fra to bøker:

«I. Eckhoff, Torstein/ Helgesen, Jan Erik: Rettskildelære 5. utg., 2001:

Følgende kapitler faller utenfor læringskravene:

- Kap. 3 IX («Etterfølgende utsagn m.v. fra lovgiverhold»)
- Kap. 9
- Kap. 10
- Kap. 11

OG

II. Boe, Erik: Rettskildelære under debatt, Oslo 2012:

Utvalgte kapitler er obligatorisk litteratur:

- Kap. 3
- Kap. 12
- Kap. 14
- Kap. 15
- Kap. 16
- Kap. 17
- Kap. 19»

Det er behov for å oppdatere både læringskravene og litteraturen i metodefaget. Dels er det et behov for større integrasjon av europeisering og internasjonalisering i metodefaget, dels er det et behov for at metodefaget i større grad inkorporerer de siste tiårenes forskning på juridiske metoder. Behovet for oppdatering av faget har ligget bak fakultetets oppnevnelser av flere arbeidsgrupper med mandat om å vurdere innholdet i metodefaget, senest ved arbeidsgruppen nedsatt av PMR den 1. september 2015. Denne gruppen foreslo en rekke endringer av faget Rettskildelære på første studieår, men kom ikke frem til et konkret forslag til endring av metodefaget på fjerde studieår.

2. Forslag til endring

Nedenfor følger forslag til nye læringskrav og ny hovedlitteratur i faget som er ment å imøtekomme behovene for oppdatering av faget. Forslaget har vært diskutert med faglærerne i metodefaget, og det er ikke kommet innsigelser til forslaget slik det er fremsatt nedenfor.

Den foreslåtte hovedlitteraturen er en antologi som blir utgitt til semesterstart i 2019, og vil bli skrevet ut og utdelt til PMRs medlemmer. Fordi boken ennå ikke er brukket om, foreligger det ingen eksakt angivelse av sidetall i hovedlitteraturen. Det forutsettes i forslaget at det som nå angis som hovedlitteratur er innenfor sidetallsnormen (50-60 sider pr studiepoeng). Dersom forutsetningen ikke holder stikk vil det før semesterstart bli opplyst om det er ytterligere deler av boken som ikke skal anses som hovedlitteratur.

Forslag til nye læringskrav:

«Kunnskap

Metodefaget handler om å forstå juristers fremgangsmåter ved stillingstaging til rettsspørsmål («juridisk metode»).

Studenten skal ha god forståelse av:

- Juridiske argumentasjonsmønstre, det vil si fellestrekk i juristers utsagn til støtte for standpunkt til rettsspørsmål, blant annet utsagn om hvilke argumentkilder som anses relevante, hvilke slutninger som trekkes fra argumentkildene, og hvordan relevante argumenter vektet og avstemmes i forhold til hverandre.
- Juridiske argumentasjonsmønstre i Norges Høyesterett.
- Grunnleggende juridiske argumentasjonsmønstre i henholdsvis Den internasjonale domstolen (ICJ), EMD, EU-domstolen og EFTA-domstolen.
- Ulike beskrivelser av juridiske metoder, herunder teorier om juridisk metode og:
 - rettskildeprinsipper
 - kjønnsperspektiver, likestilling og likebehandling
 - fakta og etikk
- Rettskildeprinsipper som ramme for etiske forventninger til ulike juristsroller.

Studentene skal ha kjennskap til:

- Hvordan juridisk metode og juridiske argumentasjonsmønstre påvirkes av ulike roller jurister opptre i, som blant annet dommer, advokat, byråkrat, utreder og forsker

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Anvende juridiske metoder, blant annet ved å begrunne standpunkter til rettsspørsmål og evne å skille mellom svake og sterke begrunnelser for rettslige standpunkt.

Generell kompetanse

Kunnskap og ferdigheter i metode er en forutsetning for å arbeide som jurist. Metodelæren er grunnleggende for hele masterstudiet i rettsvitenskap, og faget på fjerde studieår skal gi mulighet for å se de ulike fagene på masterstudiet i sammenheng. For øvrig vises til omtalen av generell kompetanse i den alminnelige beskrivelsen av læringsutbytte for masterstudiet i rettsvitenskap.»

Forslag til ny innførings- og hovedlitteratur:

«Innføringslitteratur:

Alf Petter Høgberg og Jørn Øyrehagen Sunde, Juridisk metode og tenkemåte, Universitetsforlaget 2019, Del I, kapittel 3.

Hovedlitteratur:

Alf Petter Høgberg og Jørn Øyrehagen Sunde, Juridisk metode og tenkemåte, Universitetsforlaget 2019

Følgende må anses som forutsatt kunnskap:

Del I, kapittel 3

Følgende går lenger enn det læringskravene krever:

Del I, kapittel 4

Del III

Del IV, kapittel 28»